Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om för-bättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och 4 § i lagen om sjömanspensioner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och lagen om sjömanspensioner ändras.

I propositionen föreslås det att en del av de ändringar som 2016 gjordes i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och som avsågs att sättas i kraft genom förordning av statsrådet stryks. Avsikten var att genom lagen om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och lagen om ändring av 4 § i sjömanspensionslagen godkänna sjömätningsfartyg inom ramen för stödberättigad verksamhet. Avsikten var att ändringarna skulle sättas i kraft genom förordning av statsrådet, eftersom en ändring av det gällande stödprogrammet kräver Europeiska kommissionens godkännande. Finland sände en förhandsanmälan om saken till Europeiska kommissionen i enlighet med riktlinjerna för statligt stöd till sjötransport. Kommissionen har dock inte godkänt ändringen i Finlands stödprogram. Därför föreslås det att de lagändringar som inte har satts i kraft stryks. I propositionen föreslås det även att lagen om sjömanspensioner ändras, så att de som arbetar ombord på sjömätningsfartyg trots den nämnda lagändringen även i fortsättningen omfattas av tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner. Samtidigt föreslås det att lagens bestämmelser om ändringssökande ändras så att bestämmelserna motsvarar det rättsläge som gäller från och med den 1 januari 2020.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner tillämpas från och med den 1 januari 2017 på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på ett sådant finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 3
1 Bakgrund och beredning 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Beredning 4
2 Nuläge och bedömning av nuläget 4
3 Målsättning 6
4 Förslagen och deras konsekvenser 6
4.1 De viktigaste förslagen 6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna 7
5 Remissvar 8
6 Specialmotivering 10
6.1 Lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport 10
6.2 Lagen om sjömanspensioner 10
7 Ikraftträdande 10
LAGFÖRSLAG 12
1. Lag om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport 12
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om sjömanspensioner 15
BILAGA 17
PARALLELLTEXT 17
1. Lag om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport 17
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om sjömanspensioner 22

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och av 4 § i lagen om sjömanspensioner (RP 145/2016 rd, *2016 års proposition*) föreslogs det att det stöd som beviljas rederierna för att sänka de indirekta arbetskraftskostnaderna (bemanningsstöd) ska utvidgas till att omfatta sjömätningsfartyg. Ändringen genomfördes genom en lag om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (940/2016). Samtidigt gjordes de ändringar som med tanke på genomförandet av ändringen behövs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) genom en lag om ändring av 4 § i lagen om sjömanspensioner (941/2016). Lagarna avsågs träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms senare genom förordning av statsrådet. Orsaken var att det krävdes en förhandsanmälan till Europeiska kommissionen och kommissionens godkännande av ändringen för att sjömätningsfartyg ska godkännas inom ramen för bemanningsstödprogrammet. I ett meddelande från kommissionen (2004/C 13/03) definieras unionens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport. Kommissionen godkänner medlemsstaternas stödprogram för sjöfarten och övervakar att medlemsstaterna iakttar villkoren enligt riktlinjerna för stöd och EU:s lagstiftning om den inre marknaden.

Kommissionen har inte godkänt den ändring som Finland föreslår, dvs. att programmet för bemanningsstöd ska utvidgas till att gälla sjömätningsfartyg. Kommissionen har i sig ingenting emot den ändring som Finland föreslår i stödprogrammet, men anser att Finland samtidigt bör göra andra ändringar i det gällande programmet för bemanningsstöd. Kommissionen har genom beslut SA.35110 (2012/N) av den 14 december 2012 antagit Finlands stödprogram så att det gäller tills vidare. Enligt kommissionens nuvarande tolkning kan stödprogram som gäller tills vidare dock inte anses godtagbara, utan stödprogrammet kan i praktiken vara i kraft endast en viss tid åt gången, varefter medlemsstaten vid behov ska ansöka om tillstånd hos kommissionen för en förlängning av stödprogrammet. Kommissionen har ansett att även Finlands stödprogram bör ändras så att det gäller endast en viss tid.

I sin nya tolkningspraxis anser kommissionen också att Finlands nationella flaggkrav är en åtgärd som strider mot Europeiska unionens inre marknad. Enligt 10 § 1 mom. 1 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007, *lagen om bemanningsstöd*) ska stöd beviljas endast om fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks och även uppfyllt villkoren för inskrivning i handelsfartygsförteckningen. I 4 § föreskrivs det om förutsättningar med stöd av vilka ett fartyg som är registrerat i Finland kan skrivas in i handelsfartygsförteckningen. Fartyget ska finnas i Finlands fartygsregister, dvs. under finsk flagg och i handelsfartygsförteckningen för att det ska ha rätt att ansöka om bemanningsstöd. Enligt kommissionens syn är ett sådant nationellt flaggkrav diskriminerande sett utifrån lagstiftningen om den inre marknaden, eftersom det ställer fartyg som för andra medlemsländers flagg i en ojämlik ställning jämfört med finländska fartyg. Kommissionen anser att stöd ska beviljas alla fartyg som för flagg för en medlemsstat eller för ett land i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om de övriga villkoren för beviljande av stöd uppfylls. Företag kan inte ställas i en ojämlik ställning på grundval av nationalitet.

Finska staten förde diskussioner i ärendet med kommissionen i ett par år och föredrog ärendet även muntligt för kommissionen i Bryssel. Kommissionen förde samtidigt motsvarande diskussioner också med andra EU-medlemsländer, inklusive Sverige. Sverige ändrade vid årsskiftet 2020 sitt stödprogram så att det också gäller fartyg som för andra EU- och EES-länders flagg.

Finska staten och kommissionen har inte nått samförstånd om ändringen av Finlands stödprogram, och därför har finska staten dragit tillbaka sin förhandsanmälan. Av denna anledning bör de lagändringar i anknytning till ärendet som har satts i kraft villkorligt upphävas. Det är också möjligt att kommissionen i något skede på eget initiativ inleder en undersökning om Finlands nuvarande stödprogram.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet.

Utkastet till regeringsproposition har varit på remiss mellan den 4 juli 2019 och den 13 september 2020.

Remissyttranden begärdes av 20 olika instanser. Propositionen fanns också fritt tillgänglig för yttranden i tjänsten utlåtande.fi. Sammanlagt 9 instanser lämnade ett yttrande. En sammanfattning av de yttranden som lämnats finns i Statsrådets projektportal (LVM020:00/2019).

Efter remissbehandlingen har kommunikationsministeriet diskuterat frågan med social- och hälsovårdsministeriet när det gäller vilken ställning sjömän ombord på sjömätningsfartyg ska ha i sjömanspensionssystemet. Under ledning av social- och hälsovårdsministeriet diskuterades frågan i oktober 2020 även med arbetsmarknadens centralorganisationer.

Kommunikationsministeriet skickade även i oktober 2020 en ny begäran om utlåtande i ärendet till Sjömanspensionskassan, Rederierna i Finland rf, Meritaito Ab, Finlands Sjömans-Union rf, Finlands Maskinbefälsförbund och Finlands Skeppsbefälsförbund. Begäran om utlåtande gällde frågan om pensionssystemet. Yttranden lämnades av alla andra förutom Finlands Skeppsbefälsförbund.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Bestämmelser om det stöd som rederierna beviljas och som sänker de indirekta arbetskraftskostnaderna finns i lagen om bemanningsstöd. Finland har notifierat kommissionen om stödprogrammet och på stödet tillämpas kommissionens beslut SA. 35110 (2012/N). Den gällande lagen om bemanningsstöd har varit i kraft sedan 2008, då den ersatte lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991). En förutsättning för att få stöd är att fartyget är inskrivet i den handelsfartygsförteckning som avses i lagen och att fartyget under stödåret huvudsakligen har använts för sådan sjötransport som berättigar till stöd. Statens faktiska bemanningsstöd till sjöfarten var cirka 84,3 miljoner euro 2018 och cirka 86,8 miljoner euro 2019. Vid utgången av 2019 fanns det i handelsfartygsförteckningen 100 lastfartyg och 16 passagerarfartyg. På fartygen arbetade det närmare 7 000 sjömän i sjömansyrken.

De reformer som ingick i 2016 års proposition och som var avsedda att minska stödmyndighetens arbetsvolym har satts i kraft den 1 januari 2018 genom en förordning av statsrådet (1151/2017). Dessa ändringar som gällde den tid ett fartyg ska vara inskrivet i handelsfartygsförteckningen, verksamhetstiden, ändring av tidsfristen för ansökan om stöd, intyg från Skatteförvaltningen och Sjömanspensionskassan, samråd i fråga om avslagsbeslut och ränta i samband med återkrav förblir i kraft. Dessa ändringar har förtydligat och försnabbat förfarandet och jämnat ut den årliga fördelningen av arbetsbördan. Ändringarna har också underlättat övergången till e-tjänster vid behandlingen av stödärenden.

Med undantag för de ovannämnda ändringarna har de ändringar som föreslås i 2016 års proposition inte trätt i kraft. I denna proposition föreslås det att definitionerna av specialfartyg och

sjömätningsverksamhet stryks i 3 § i lagen om bemanningsstöd. Detsamma gäller lagens 4 §, där avsikten är att stryka punkten om specialfartyg. Det föreslås även att de punkter som gäller specialfartyg stryks i 10 §, som gäller allmänna villkor för beviljande av stöd.

I samband med beredningen av propositionen hösten 2019 framgick det att även om de ändringar som föreskrivs i lag 940/2016 och 941/2016 ännu inte hade trätt i kraft, hade sjömän som arbetat ombord på sjömätningsfartyg redan de facto övergått till att omfattas av tillämpningsområdet för sjömanspensionssystemet. I samband med beredningen av propositionen har det övervägts om sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg bör omfattas av sjömanspensionssystemet med beaktande av att det är fråga om ett pensionssystem som utgör ett undantag från arbetstagares pensionssystem och vars kostnader också staten deltar i. Utgångspunkten är att tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner (1290/2006) ska hållas så begränsat som möjligt, dock med beaktande av den kontext som gäller för stödpolitiken inom sjöfarten.

Enligt 4 § i lagen om sjömanspensioner tillämpas lagen på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) avsett arbete på ett finländskt handelsfartyg i utrikesfart, på ett sjögående finländskt bärgnings- eller fiskefartyg som används i förvärvssyfte, på ett annat finländskt isbrytarfartyg än en hamnisbrytare, på sådana finländska lastfartyg, bogserbåtar eller skjutbogserare som huvudsakligen går i inrikes sjöfart och som enligt 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport är inskrivna i handelsfartygsförteckningen, på ett sådant finländskt handelsfartyg i utrikesfart som hyrts ut till en utländsk redare i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till fartygets ägare eller en av denna anlitad arbetsgivare, och någon annanstans än på fartyg som avses ovan, när det är fråga om tillfälligt arbete som utförs på förordnande av arbetsgivaren.

Enligt 1 § i lagen om sjöarbetsavtal tillämpas lagen på ett sådant avtal genom vilket en arbetstagare förbinder sig att personligen utföra arbete för en arbetsgivares räkning under dennes ledning och övervakning mot lön eller annat vederlag ombord på ett finskt fartyg eller på uppdrag av arbetsgivaren tillfälligt någon annanstans. Tillämpningsområdet för lagen om sjöarbetsavtal omfattar i nuläget sådana grupper av arbetstagare som för närvarande inte omfattas av tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner. Verksamhet av detta slag är bl.a. arbete inom inlandssjöfarten och på färjor, förbindelsefartyg samt kust- och hamnbogserbåtar. I ovannämnda fall är det dock inte fråga om utrikes sjöfart eller internationellt konkurrensutsatt sjöfart, vilket också är en allmän utgångspunkt för tillämpningen av lagen om sjömanspensioner.

När det gäller typen av verksamhet kan sjömätningsverksamhet jämställas med isbrytarverksamhet, som omfattar utförande av uppdrag till sjöss snarare än reguljär trafik på vissa rutter. För närvarande omfattas sjömän som arbetar på isbrytare av både lagen om sjöarbetsavtal och sjömanspensionssystemet. Isbrytare omfattas dock inte av tillämpningsområdet för lagen om bemanningsstöd och beviljas således inte bemanningsstöd. Eftersom verksamhet som bedrivs med isbrytare delvis kan jämställas med verksamhet som bedrivs på sjömätningsfartyg och isbrytarpersonalen omfattas av sjömanspensionssystemet, vore det mer enhetligt om också personalen på sjömätningsfartyg omfattas av samma pensionssystem. I båda fallen är det fråga om statsägd verksamhet och för närvarande också om bolag som hör till samma koncern.

Det kan inte heller anses motiverat att ändra den pensionslag som tillämpas på sjömätningsfartyg på nytt inom några år och det kan leda till förluster i beskattningen för de försäkrades del. Om sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg återgår till att börja omfattas av arbetspensionssystemet kan det leda till att 13 månaders inkomster hänförs till samma skatteår. Detta resulterar i en förhöjd progression, eftersom lönerna inom sjöfarten i allmänhet betalas i efterskott och lönerna vid beräkningen av pensionsskyddet hänförs till den föregående månaden. I

arbetspensionssystemet hänförs lönerna och beskattningen av dem i regel till samma månad. En återgång till arbetspensionssystemet leder också till en partiell höjning av arbetsgivarens avgifter, eftersom arbetsgivarens andel av sjömanspensionsavgiften (år 2020 sammanlagt 11,40 procent av lönesumman) är något lägre än vad den är av arbetspensionsavgiften (år 2020 sammanlagt 16,95 procent av lönesumman). Om avgifterna ännu i efterhand justeras medför det en betydande tilläggsräkning för de rederier som bedriver sjömätningsverksamhet. Sjömätningsfartygen omfattas i vissa EU-länder av stödet för sjöfart och en lägre nivå på sjömanspensionsavgiften underlättar i någon mån den osunda konkurrenssituationen.

Av ovannämnda orsaker föreslås det i propositionen att lagen om sjömanspensioner ändras så att de arbetstagare som arbetar ombord på sjömätningsfartyg även i fortsättningen ska omfattas av sjömanspensionssystemet. Syftet med ändringen är att bevara det faktiska nuläget i fråga om sjömanspensionssystemet.

Regeringens proposition med förslag till lag om rättegång i förvaltningsärenden lämnades till riksdagen 2018 (RP 29/2018 rd) och lagen trädde i kraft den 1 januari 2020. I den nya allmänna lagen föreskrivs det exaktare än för närvarande om rättegång i förvaltningsärenden. Den allmänna lagen tillämpas på rättegångar vid de allmänna förvaltningsdomstolarna, vilka är högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna, inbegripet Ålands förvaltningsdomstol (2 § 1 mom.). Lagen tillämpas dessutom på rättegång i förvaltningsärenden vid försäkringsdomstolen, marknadsdomstolen och arbetsdomstolen. Lagen tillämpas också i nämnder som inrättats för att handlägga besvärsärenden, i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om det.

I denna proposition har ovannämnda ändring som träder i kraft vid ingången av 2020 beaktats. Avsikten är att bestämmelsen om ändringssökande ska ändras så att den motsvarar den nya allmänna lagen och dess bestämmelser. Hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen (586/1996) i 27 § i lagförslaget ersätts med hänvisningar till lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att upphäva de punkter som gäller utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om bemanningsstöd till att omfatta sjömätningsfartyg samt att ändra lagen om sjömanspensioner så att sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg omfattas av sjömanspensionssystemet. Propositionen syftar också till att ändra lagens bestämmelse om ändringssökande så att den beaktar den lagändring om rättegång i förvaltningsärenden som trädde i kraft den 1 januari 2020.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att en del av de ändringar i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport som sattes i kraft villkorligt genom lagändringen 940/2016 upphävs. Avsikten var att genom lagen om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport och lagen om ändring av 4 § i sjömanspensionslagen godkänna sjömätningsfartyg inom ramen för stödberättigad verksamhet. Det föreskrevs att ändringarna skulle träda i kraft genom förordning av statsrådet, eftersom en

ändring av det gällande stödprogrammet kräver Europeiska kommissionens godkännande. Finland sände en förhandsanmälan om saken till Europeiska kommissionen i enlighet med riktlinjerna för statligt stöd till sjötransport. Kommissionen har dock inte godkänt ändringen i Finlands stödprogram. Därför föreslås det att de lagändringar som sattes i kraft villkorligt upphävs. I propositionen föreslås det även att 4 § i lagen om sjömanspensioner ändras på ett sådant sätt att de som arbetar ombord på sjömätningsfartyg trots den nämnda lagändringen också i fortsättningen omfattas av tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner. Samtidigt föreslås det att lagens bestämmelse om ändringssökande ändras så att den motsvarar det rättsläge som gäller från och med den 1 januari 2020.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga direkta ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna, eftersom den inte har några konsekvenser för det gällande stödprogrammet eller de sjömanspensionsförsäkringsavgifter som betalas för närvarande. I 2016 års proposition bedömdes det att en utvidgning av stödprogrammet till sjömätningsfartyg skulle öka behovet av anslag för bemanningsstöd med 800 000–1 100 000 euro om året. Eftersom den ändring som gäller sjömätningsfartyg inte har satts i kraft har den nu föreslagna ändringen inga konsekvenser för det årliga behovet av anslag för bemanningsstöd. Ändringen har inte heller några betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Eftersom fartyg som används till sjömätning inte längre kan skrivas in i handelsfartygsförteckningen, innebär det att stödmyndigheten på tjänstens vägnar ska avföra fem fartyg ur handelsfartygsförteckningen.

Det faktum att arbetstagare som arbetar ombord på sjömätningsfartyg förblir försäkrade enligt lagen om sjömanspensioner har konsekvenser för statsfinanserna när det gäller statsandelen enligt lagen om sjömanspensioner. Enligt 152 § i lagen om sjömanspensioner som trädde i kraft vid ingången av 2016 är staten skyldig att till pensionskassan under åren 2016–2020 betala 31 procent och under år 2021 och senare år 29 procent av de pensioner och rehabiliteringspenningar enligt lagen om sjömanspensioner som hänför sig till nämnda år och som pensionskassan eller någon annan pensionsanstalt betalar. Statens ansvar realiseras dock först när personerna i sinom tid går i pension.

Den ökning av statsandelen som den föreslagna ändringen medför beräknas vara obetydlig, endast några tiotusentals euro, eftersom antalet personer som överförs till sjömanspensionssystemet är litet (ca 50 anställda). Syftet med propositionen är att bevara nuläget i fråga om lagen om sjömanspensioner, trots att de punkter som gäller sjömätningsfartyg stryks i lagen om bemanningsstöd.

Ändringen bedöms inte ha några konsekvenser för sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg, eftersom de redan de facto har börjat omfattas av sjömanspensionssystemet. Sjömanspensionssystemet reviderades 2016 så att den genomsnittliga pensionsåldern höjdes i sjömanspensionssystemet och sjömännens pensionsskydd förenhetligades med arbetspensionsskyddet för andra arbetstagare.

Den internationella konkurrenskraften hos de sjömätningsfartyg som för finländsk flagg påverkar sysselsättningen för den finländska sjömätningspersonalen. I 2016 års proposition bedömdes det att en utvidgning av stödprogrammet till att omfatta sjömätningsfartyg förbättrar konkurrenskraften hos de finländska sjömätningsfartygen och säkerställer till denna del att den nationella sjömätningsverksamheten och den finländska sjömätningskompetensen bevaras i Fin-

land. Sjömätningsverksamheten har även betydelse med avseende på beredskap för störningssituationer och landets försvar. Eftersom den ändring som gäller sjömätningsfartyg inte har satts i kraft har den nu föreslagna ändringen inga konsekvenser för finländska sjömätningsfartygs internationella konkurrenskraft. Finländsk sjömätningsverksamhet befinner sig i ett besvärligt konkurrensläge, t.ex. jämfört med Sverige, där sjömätningsverksamheten har omfattats av ett nationellt stödprogram. Om de sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg fortsättningsvis omfattades av sjömanspensionssystemet, skulle detta delvis sänka arbetsgivarens kostnader och också i viss mån jämna ut konkurrenssituationen, eftersom arbetsgivarens andel av sjömanspensionsavgiften är något lägre än den är av arbetspensionsavgiften.

5 Remissvar

Remissyttranden begärdes av 20 olika instanser. Propositionen fanns också fritt tillgänglig för yttranden i tjänsten utlåtande.fi. Yttrandena begärdes senast den 13 september 2019. Sammanlagt 9 instanser lämnade ett yttrande. Yttranden lämnades av följande remissinstanser: Finlands Speditions- och Logistikförbund, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Sjömanspensionskassan, Rederierna i Finland rf, Transport- och kommunikationsverket, Trafikledsverket, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet och finansministeriet.

Finlands Speditions- och Logistikförbund hade egentligen inget att yttra i ärendet, liksom inte heller Trafikledsverket, som dock ansåg att förslaget är positivt. Även Transport- och kommunikationsverket meddelade att det inte har något att yttra i ärendet.

Sjömanspensionskassan ansåg att regeringens proposition är motiverad, men föreslår följande formulering i 4 § 1 mom. 5 punkten i lagen om sjömanspensioner: ”5) på ett finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och går i internationell sjöfart”. Jämfört med utkastet till regeringsproposition har omnämnandet av sådan sjöfart som är *utsatt för* internationell konkurrens utelämnats i punkten. Som motivering till den föreslagna ändringen anger Sjömanspensionskassan att det i praktiken kan vara svårt att dra gränsen för sådan sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens och sådan sjöfart som inte är utsatt för internationell konkurrens. Dessutom kritiserar Sjömanspensionskassan Europeiska kommissionens krav på att stödsystemet ska bli så kallat flaggneutralt, medan stödprogrammet för närvarande är avsett för fartyg som för finsk flagg. Enligt Sjömanspensionskassans yttrande innehåller kravet på flaggneutralitet problem i förhållande till ordnandet av social trygghet för sjömän. Sjömanspensionssystemet är till sin verksamhetskrets bundet till finsk flagg. Sjömanspensionskassan anser att det inte är förnuftigt att uppfylla kravet på flaggneutralitet vare sig med avseende på lagstiftningen om social trygghet eller med avseende på stödjandet av den finländska sjöfarten.

Finlands Sjömans-Union FSU rf understödde i sitt yttrande Sjömanspensionskassans förslag om ändring av 4 § 1 mom. 5 punkten i lagen om sjömanspensioner så att det i punkten inte talas om sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens, utan endast om internationell sjöfart. Också FSU kritiserade kommissionens syn på flaggneutralitetskravet och enligt FSU skulle tillämpningen av kravet leda till omfattande problem när det gäller ordnandet av social trygghet för sjömän. Enligt FSU:s yttrande leder tillämpningen av flaggneutralitetskravet snabbt till att finländska rederier flaggar ut sina fartyg och ersätter en stor del av besättningen med billigare utländsk arbetskraft. Utflaggningen och ersättandet av finländska sjömän med utländsk arbetskraft skulle enligt FSU:s yttrande ha en katastrofal inverkan också på Finlands försörjningsberedskap. Slutligen konstaterade FSU att ett godkännande av flaggneutralitet för Finlands del strider mot de grundläggande målen i kommissionens riktlinjer för stöd till sjöfarten. I riktlinjerna har det skrivits in att målen är att främja och bevara sysselsättningen för EU:s sjömän

inom handelssjöfarten i unionen. Enligt FSU:s syn bör Finland motsätta sig det krav som kommissionens tjänstemän ställt i fråga om flaggneutralitet.

Syftet med 2016 års regeringsproposition var att låta bemanningsstödet och lagen om sjömanspensioner omfatta endast sådana finska specialfartyg i sjöfart utsatt för internationell konkurrens som har skrivits in i den handelsfartygsförteckning som avses i lagen om bemanningsstöd. Sjömanspensionskassans och FSU:s förslag utvidgar tillämpningsområdet i fråga, och därför har det på basis av yttrandena beslutats att den föreslagna formuleringen inte ska ändras.

Rederierna i Finland rf anförde i sitt yttrande att när lagen om bemanningsstöd ändras nästa gång ska erhållandet av bemanningsstöd för sjömätningsfartyg i internationell verksamhet tas upp på nytt. Enligt Rederierna i Finland rf medför slopandet av flaggbegränsningen inte direkt att fartygen flaggas ut och övergår från finsk flagg till EES-flagg. Rederierna i Finland rf anser att flaggbegränsningen stärker ställningen för de i Finland bosatta sjömän som arbetar under EES-flagg och som för närvarande inte omfattas av finländska kollektivavtal och finländsk lagstiftning.

Social- och hälsovårdsministeriet lyfte i sitt yttrande fram det faktum att när det föreslogs att arbetstagarna på sjömätningsfartygen skulle omfattas av sjömanspensionssystemet i regeringens proposition RP 145/2016 rd, ansåg social- och hälsovårdsministeriet att ändringen var motiverad på grund av strukturen hos systemet med bemanningsstöd. Denna tidigare godkända grund kan dock inte längre tillämpas i den regeringsproposition som nu är på remiss, eftersom sjömätningsfartygen inte omfattas av bemanningsstödet, medan arbetstagarna på fartygen trots det omfattas av sjömanspensionssystemet. Social- och hälsovårdsministeriet ansåg i sitt yttrande att det av propositionen närmare bör framgå hur statens andel enligt lagen om sjömanspensioner förhåller sig till EU-regleringen om bemanningsstöd. Dessutom ansåg social- och hälsovårdsministeriet att det innan ärendet avgörs bör utredas om arbetsgivarna för de arbetstagare som avses i propositionen konkurrerar med de arbetsgivare som avses i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), varvid det kan vara av betydelse att arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgifter enligt lagen om sjömanspensioner är lägre än de arbetspensionsförsäkringsavgifter som avses i lagen om pension för arbetstagare. Slutligen konstaterade social- och hälsovårdsministeriet i sitt yttrande att antalet personer som ska försäkras enligt lagen om sjömanspensioner också inverkar på statens andel av sjömanspensionskassans kostnader, och därför bör propositionens långsiktiga konsekvenser för statsfinanserna utredas i ärendet. Propositionens motivering och ekonomiska konsekvenser har preciserats med anledning av social- och hälsovårdsministeriets yttrande.

Arbets- och näringsministeriet ansåg i sitt yttrande att utkastet till proposition är motiverat, eftersom förhandsgodkännande av kommissionen inte har kunnat inhämtas för en utvidgning av stödprogrammet så att det omfattar sjömätningsfartyg. Arbets- och näringsministeriet konstaterade också i sitt yttrande att det med tanke på försörjningsberedskapen är bra att stödprogrammet kan bevaras i sin nuvarande form.

Finansministeriet lyfter i sitt yttrande fram att överföringen av arbetstagare som arbetar ombord på sjömätningsfartyg så att de omfattas av lagen om sjömanspensioner motiverades i 2016 års proposition med att ändringen var nödvändig med tanke på utbetalningen av stödet. Dessa motiveringar slopas enligt finansministeriets uppfattning när de ändringar som gäller lagen om bemanningsstöd upphävs genom denna proposition som nu är på remiss. Därför ska kommunikationsministeriet enligt yttrandet lämna en utredning om denna propositions långsiktiga konsekvenser för statsfinanserna innan ärendet avgörs. Propositionens ekonomiska konsekvenser har preciserats med anledning av finansministeriets yttrande.

Efter remissbehandlingen har kommunikationsministeriet diskuterat med social- och hälsovårdsministeriet vilken ställning sjömän ombord på sjömätningsfartyg ska ha i sjömanspensionssystemet. Under ledning av social- och hälsovårdsministeriet diskuterades frågan i oktober 2020 även med arbetsmarknadens centralorganisationer. I diskussionerna såg man inga hinder för den föreslagna ändringen.

Kommunikationsministeriet skickade även i oktober 2020 en ny begäran om utlåtande i ärendet till Sjömanspensionskassan, Rederierna i Finland rf, Meritaito Ab, Finlands Sjömans-Union rf, Finlands Maskinbefälsförbund och Finlands Skeppsbefälsförbund. Begäran om utlåtande gällde frågan om pensionssystemet. Yttranden lämnades av alla andra förutom Finlands Skeppsbefälsförbund. Alla remissinstanser ansåg att sjömän som arbetar ombord på sjömätningsfartyg bör omfattas av lagen om sjömanspensioner.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

3 §. *Definitioner.* Enligt förslaget stryks punkt 2 a, som gäller specialfartyg.

4 §. *Inskrivning i handelsfartygsförteckningen.* Det föreslås att 1 mom. 4 punkten, som gäller specialfartyg, stryks.

10 §. *Allmänna villkor för beviljande av stöd.* Enligt förslaget stryks i paragrafens 1 mom. 3 punkt hänvisningen till specialfartyg.

27 §. *Ändringssökande.* Hänvisningen i 2 mom. till den upphävda förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2020. I den nya allmänna lagen föreskrivs det noggrannare än för närvarande om rättegång i förvaltningsärenden. Den allmänna lagen tillämpas på rättegångar vid de allmänna förvaltningsdomstolarna, vilka är högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna, inbegripet Ålands förvaltningsdomstol (2 § 1 mom.). Lagen tillämpas dessutom på rättegång i förvaltningsärenden vid försäkringsdomstolen, marknadsdomstolen och arbetsdomstolen. Lagen tillämpas också i nämnder som inrättats för att handlägga besvärsärenden i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om det.

6.2 Lagen om sjömanspensioner

4 §. *Arbetstagare som omfattas av lagens tillämpningsområde.* Enligt förslaget ändras 4 § 1 mom. i lagen om sjömanspensioner så att de som arbetar ombord på ett sådant finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens ska omfattas av lagen om sjömanspensioner. I övrigt förblir momentet oförändrat.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Enligt förslaget tillämpas den föreslagna 4 § i lagen om sjömanspensioner från och med den 1 januari 2017 på arbetstagare som utför i lagen

om sjöarbetsavtal avsett arbete på ett sådant finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens. Det föreslås att lagen tillämpas retroaktivt, eftersom sjömän som har arbetat ombord på sjömätningsfartyg redan i själva verket har övergått till att börja omfattas av tillämpningsområdet för sjömanspensionssystemet, även om de ändringar som anges i lagarna 940/2016 och 941/2016 ännu inte har trätt i kraft. Genom bestämmelsen säkerställs det att de redan intjänade pensionerna förblir oförändrade för arbetstagarna i fråga.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) 3, 4, 10 och 27 §, sådana de lyder, 3 § i lag 992/2018, 4 § delvis ändrad i lagarna 967/2008, 940/2016 och 338/2018, 10 § delvis ändrad i lag 940/2016 och 27 § i lag 994/2015, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *passagerarfartyg* ett fartyg som medför fler än tolv passagerare,

2) *lastfartyg* ett fartyg som inte är ett passagerarfartyg,

3) *bogserbåt* eller *skjutbogserare* ett lastfartyg som är avsett att utföra bogsering eller skjutbogsering och som huvudsakligen används för transport,

4) *sjötransport* transport av passagerare eller gods till sjöss samt bogsering eller skjutbogsering; bogsering och skjutbogsering som huvudsakligen sker i hamnar eller biträdande av motordrivna fartyg i hamn är inte sjötransport,

5) *passagerare* alla personer med undantag av befälhavaren eller medlemmarna i besättningen eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord på ett fartyg för det fartygets behov, och med undantag av barn under ett år,

6) *fartyg som huvudsakligen går i utrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart mellan finska och utländska hamnar eller utanför Finlands territorialvatten, inbegripet trafik genom Saima kanal,

6 a) *fartyg som huvudsakligen går i inrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart på Finlands territorialvatten mellan finska hamnar,

7) *stödår* ett kalenderår,

8) *stödmyndighet* Transport- och kommunikationsverket,

9) *handelsfartygsförteckningen* den förteckning som stödmyndigheten för över fartyg för vilka ansökan om stöd enligt denna lag kan göras,

10) *verksamhetstid* den del av kalenderåret då fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen, med undantag av de tider då fartyget har legat i docka eller i hamn obemannat.

4 §

Inskrivning i handelsfartygsförteckningen

Stödmyndigheten ska på ansökan i handelsfartygsförteckningen skriva in sådana i Finland registrerade

1) passagerarfartyg, lastfartyg, bogserbåtar och skjutbogserare som är avsedda att huvudsakligen gå i utrikes sjöfart under stödåret,
2) lastfartyg som har en bruttodräktighet på minst 500, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,
3) bogserbåtar och skjutbogserare som har en bruttodräktighet på minst 300, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.

Ansökan kan göras av fartygets finska ägare eller en finsk arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med en utländsk ägares fartyg som är registrerat i Finland.

Den som för fartygsregistret på Åland ska i handelsfartygsförteckningen på ansökan skriva in ett fartyg som på Åland införts i fartygsregistret, på de villkor som nämns i denna paragraf.

10 §

Allmänna villkor för beviljande av stöd

Stödmyndigheten ska bevilja stöd som avses i denna lag, om
1) fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks och det har uppfyllt villkoren för inskrivning i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks,
2) fartygets bemanningskostnader genom ett avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i denna lag, möjliggör internationellt konkurrenskraftig verksamhet inom sjötransport,
3) fartyget under stödåret huvudsakligen har använts i utrikes sjöfart eller är ett i 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten avsett fartyg som under stödåret huvudsakligen har använts i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens eller i utrikes sjöfart,
4) skatter och arbetsgivaravgifter för sjömän som arbetar ombord på fartyget har betalats i Finland, samt
5) det under stödperioden inte betalas några andra stöd för att sänka fartygets bemanningskostnader än de som beviljas enligt denna lag eller lagen om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader (1068/2013).

I fråga om passagerarfartyg som bedriver reguljär passagerartrafik mellan hamnar i Europeiska unionen beviljas stöd endast för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I fråga om stöd för bogserbåtar och skjutbogserare beviljas av stödbeloppet enligt 11 och 12 § endast den andel som motsvarar sjötransportens andel av stödperioden.

Om fartygets ägare eller en annan arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med fartyget inte enligt ett befraktningsavtal har bestämmande inflytande över den trafik som bedrivs med fartyget under avtalstiden, beviljas stöd också för den väntetid som ska betraktas som sjötransport, då fartyget av något skäl som inte har med fartyget att göra i full beredskap med den minimibemanning som det bestämts att fartyget ska ha väntar på uppdrag att transportera gods eller passagerare. I fråga om bogserbåtar och skjutbogserare beviljas för väntetiden dock endast den andel av stödet som motsvarar sjötransportdagarnas andel under stödperioden.

27 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut av stödmyndigheten får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkrav av stöd får överklagas genom besvär på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Utöver det som särskilt föreskrivs om ändringssökande har stödmyndigheten rätt att anföra besvär över ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat med stöd av denna lag, om förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt stödmyndighetens beslut.

Ändring i en avgift som stödmyndigheten har fastställt i enlighet med denna lag får sökas på det sätt som anges i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 4 §, sådan den lyder i lagarna 356/2010, 765/2011 och 941/2016, som följer:

4 §

Arbetstagare som omfattas av lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete
1) på ett finländskt handelsfartyg i utrikesfart,
2) på ett sjögående finländskt bärgnings- eller fiskefartyg som används i förvärvssyfte,
3) på ett annat finländskt isbrytarfartyg än en hamnisbrytare,
4) på sådana finländska lastfartyg, bogserbåtar eller skjutbogserare som huvudsakligen går i inrikes sjöfart och som enligt 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) är inskrivna i handelsfartygsförteckningen,
5) på ett finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,
6) på ett sådant finländskt handelsfartyg i utrikesfart som hyrts ut till en utländsk redare i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till fartygets ägare eller en av denna anlitad arbetsgivare, och
7) någon annanstans än på fartyg som avses i 1–6 punkten, när det är fråga om tillfälligt arbete som utförs på förordnande av arbetsgivaren.
Denna lag tillämpas också på arbetstagare som utför arbete som motsvarar i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på
1) ett sådant utländskt handelsfartyg i utrikesfart som en finländsk redare har hyrt i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till redaren eller en av denna anlitad annan arbetsgivare,
2) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart när på arbetstagaren tillämpas finsk lagstiftning med stöd av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,
3) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart, förutsatt att arbetstagaren i egenskap av utsänd arbetstagare står i anställningsförhållande till en finländsk arbetsgivare, och
4) ett sådant utländskt fartyg i utrikesfart som tillhör ett finländskt bolags utländska dotterbolag, förutsatt att arbetstagaren är finsk medborgare eller bosatt i Finland och att det finländska moderbolaget har gett pensionskassan en förbindelse om betalningen av försäkringsavgiften eller ställt en av kassan godkänd säkerhet för denna betalning; pensionskassans styrelse kan på ansökan under samma förutsättningar godkänna att denna lag även tillämpas på en ovan avsedd arbetstagare som är anställd hos något annat utländskt bolag, förutsatt att finländska bolag har absolut bestämmanderätt i bolaget i fråga.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas från och med den 1 januari 2017 på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på ett sådant finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.

_____

Helsingfors den 17 december 2020

Statsminister

Sanna Marin

Kommunikationsminister Timo Harakka

Bilaga
Parallelltext

1.

Lag

om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) 3, 4, 10 och 27 §, av dem 3 § sådan den lyder i lag 992/2018, 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 940/2016 och 338/2018, 10 § sådan den lyder i lag 940/2016 och 27 § sådan den lyder i lag 994/2015, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	3 §
Definitioner	*Definitioner*
I denna lag avses med	I denna lag avses med
1) *passagerarfartyg* ett fartyg som medför fler än tolv passagerare,	1) *passagerarfartyg* ett fartyg som medför fler än tolv passagerare,
2) *lastfartyg* ett fartyg som inte är ett passagerarfartyg,	2) *lastfartyg* ett fartyg som inte är ett passagerarfartyg,
2 a) *specialfartyg* ett fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet,	*(upphävs)*
3) *bogserbåt* eller *skjutbogserare* ett lastfartyg som är avsett att utföra bogsering eller skjutbogsering och som huvudsakligen används för transport,	3) *bogserbåt* eller *skjutbogserare* ett lastfartyg som är avsett att utföra bogsering eller skjutbogsering och som huvudsakligen används för transport,
4) *sjötransport* transport av passagerare eller gods till sjöss, bogsering eller skjutbogsering samt sådan sjömätning som utförs av ett specialfartyg; bogsering och skjutbogsering som huvudsakligen sker i hamnar eller biträdande av motordrivna fartyg i hamn är inte sjötransport,	4) *sjötransport* transport av passagerare eller gods till sjöss samt bogsering eller skjutbogsering; bogsering och skjutbogsering som huvudsakligen sker i hamnar eller biträdande av motordrivna fartyg i hamn är inte sjötransport,
5) *passagerare* alla personer med undantag av befälhavaren eller medlemmarna i besättningen eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord på ett fartyg för det fartygets behov, och med undantag av barn under ett år,	5) *passagerare* alla personer med undantag av befälhavaren eller medlemmarna i besättningen eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord på ett fartyg för det fartygets behov, och med undantag av barn under ett år,

Gällande lydelse

6) *fartyg som huvudsakligen går i utrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart mellan finska och utländska hamnar eller utanför Finlands territorialvatten, inbegripet trafik genom Saima kanal,

6 a) *fartyg som huvudsakligen går i inrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart på Finlands territorialvatten mellan finska hamnar,

7) *stödår* ett kalenderår,

8) *stödmyndighet* Transport- och kommunikationsverket,

9) *handelsfartygsförteckningen* den förteckning som stödmyndigheten för över fartyg för vilka ansökan om stöd enligt denna lag kan göras,

10) *verksamhetstid* den del av kalenderåret då fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen, med undantag av de tider då fartyget har legat i docka eller i hamn obemannat.

4 §

Inskrivning i handelsfartygsförteckningen

Stödmyndigheten ska på ansökan i handelsfartygsförteckningen skriva in sådana i Finland registrerade

1) passagerarfartyg, lastfartyg, bogserbåtar och skjutbogserare som är avsedda att huvudsakligen gå i utrikes sjöfart under stödåret,

2) lastfartyg som har en bruttodräktighet på minst 500, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,

3) bogserbåtar och skjutbogserare som har en bruttodräktighet på minst 300, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,

4) specialfartyg som har en bruttodräktighet på minst 100, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och

Föreslagen lydelse

6) *fartyg som huvudsakligen går i utrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart mellan finska och utländska hamnar eller utanför Finlands territorialvatten, inbegripet trafik genom Saima kanal,

6 a) *fartyg som huvudsakligen går i inrikes sjöfart* ett fartyg som över hälften av sin verksamhetstid under ett kalenderår går i sjöfart på Finlands territorialvatten mellan finska hamnar,

7) *stödår* ett kalenderår,

8) *stödmyndighet* Transport- och kommunikationsverket,

9) *handelsfartygsförteckningen* den förteckning som stödmyndigheten för över fartyg för vilka ansökan om stöd enligt denna lag kan göras,

10) *verksamhetstid* den del av kalenderåret då fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen, med undantag av de tider då fartyget har legat i docka eller i hamn obemannat.

4 §

Inskrivning i handelsfartygsförteckningen

Stödmyndigheten ska på ansökan i handelsfartygsförteckningen skriva in sådana i Finland registrerade

1) passagerarfartyg, lastfartyg, bogserbåtar och skjutbogserare som är avsedda att huvudsakligen gå i utrikes sjöfart under stödåret,

2) lastfartyg som har en bruttodräktighet på minst 500, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,

3) bogserbåtar och skjutbogserare som har en bruttodräktighet på minst 300, är besiktade för Östersjötrafik, närsjöfart, Europatrafik eller fjärrtrafik och under stödåret är avsedda att huvudsakligen gå i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.

(upphävs)

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
under stödåret är avsedda att gå i sådan sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.	
Ansökan kan göras av fartygets finska ägare eller en finsk arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med en utländsk ägares fartyg som är registrerat i Finland.	Ansökan kan göras av fartygets finska ägare eller en finsk arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med en utländsk ägares fartyg som är registrerat i Finland.
Den som för fartygsregistret på Åland ska i handelsfartygsförteckningen på ansökan skriva in ett fartyg som på Åland införts i fartygsregistret, på de villkor som nämns i denna paragraf.	Den som för fartygsregistret på Åland ska i handelsfartygsförteckningen på ansökan skriva in ett fartyg som på Åland införts i fartygsregistret, på de villkor som nämns i denna paragraf.
10 §	10 §
Allmänna villkor för beviljande av stöd	*Allmänna villkor för beviljande av stöd*
Stödmyndigheten ska bevilja stöd som avses i denna lag, om	Stödmyndigheten ska bevilja stöd som avses i denna lag, om
1) fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks och det har uppfyllt villkoren för inskrivning i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks,	1) fartyget har varit inskrivet i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks och det har uppfyllt villkoren för inskrivning i handelsfartygsförteckningen under den tid för vilken stöd söks,
2) fartygets bemanningskostnader genom ett avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i denna lag, möjliggör internationellt konkurrenskraftig verksamhet inom sjötransport,	2) fartygets bemanningskostnader genom ett avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i denna lag, möjliggör internationellt konkurrenskraftig verksamhet inom sjötransport,
3) fartyget under stödåret huvudsakligen har använts i utrikes sjöfart eller är ett i 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten avsett fartyg som under stödåret huvudsakligen har använts i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens eller i utrikes *sjöfart eller ett i 4 § 1 mom. 4 punkten avsett fartyg som under stödåret har använts i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens eller i utrikes sjöfart*,	3) fartyget under stödåret huvudsakligen har använts i utrikes sjöfart eller är ett i 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten avsett fartyg som under stödåret huvudsakligen har använts i inrikes sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens eller i utrikes sjöfart,
	(upphävs)
4) skatter och arbetsgivaravgifter för sjömän som arbetar ombord på fartyget har betalats i Finland, samt	4) skatter och arbetsgivaravgifter för sjömän som arbetar ombord på fartyget har betalats i Finland, samt
5) det under stödperioden inte betalas några andra stöd för att sänka fartygets bemanningskostnader än de som beviljas enligt denna lag eller lagen om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader (1068/2013).	5) det under stödperioden inte betalas några andra stöd för att sänka fartygets bemanningskostnader än de som beviljas enligt denna lag eller lagen om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader (1068/2013).

Gällande lydelse

I fråga om passagerarfartyg som bedriver reguljär passagerartrafik mellan hamnar i Europeiska unionen beviljas stöd endast för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I fråga om stöd för bogserbåtar och skjutbogserare *samt specialfartyg* beviljas av stödbeloppet enligt 11 och 12 § endast den andel som motsvarar sjötransportens andel av stödperioden.

Om fartygets ägare eller en annan arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med fartyget inte enligt ett befraktningsavtal har bestämmande inflytande över den trafik som bedrivs med fartyget under avtalstiden, beviljas stöd också för den väntetid som ska betraktas som sjötransport, då fartyget av något skäl som inte har med fartyget att göra i full beredskap med den minimibemanning som det bestämts att fartyget ska ha väntar på uppdrag att transportera gods eller passagerare eller, när det gäller *ett specialfartyg, ett sådant sjötransportuppdrag* som motsvarar fartygstypen. I fråga om bogserbåtar och skjutbogserare samt *specialfartyg beviljas för väntetiden* dock endast den andel av stödet som motsvarar sjötransportdagarnas andel under stödperioden.

Föreslagen lydelse

I fråga om passagerarfartyg som bedriver reguljär passagerartrafik mellan hamnar i Europeiska unionen beviljas stöd endast för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I fråga om stöd för bogserbåtar och skjutbogserare beviljas av stödbeloppet enligt 11 och 12 § endast den andel som motsvarar sjötransportens andel av stödperioden.

Om fartygets ägare eller en annan arbetsgivare som bedriver rederiverksamhet med fartyget inte enligt ett befraktningsavtal har bestämmande inflytande över den trafik som bedrivs med fartyget under avtalstiden, beviljas stöd också för den väntetid som ska betraktas som sjötransport, då fartyget av något skäl som inte har med fartyget att göra i full beredskap med den minimibemanning som det bestämts att fartyget ska ha väntar på uppdrag att transportera gods eller passagerare. I fråga om bogserbåtar och skjutbogserare beviljas för väntetiden dock endast den andel av stödet som motsvarar sjötransportdagarnas andel under stödperioden.

27 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut av stödmyndigheten får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i *förvaltningsprocesslagen (586/1996)*.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkrav av stöd får överklagas genom besvär på det sätt som anges i *förvaltningsprocesslagen*. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

27 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut av stödmyndigheten får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkrav av stöd får överklagas genom besvär på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Gällande lydelse

Utöver det som särskilt föreskrivs om ändringssökande har stödmyndigheten rätt att anföra besvär över ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat med stöd av denna lag, om förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt stödmyndighetens beslut.

Ändring i en avgift som stödmyndigheten har fastställt i enlighet med denna lag får sökas på det sätt som anges i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Föreslagen lydelse

Utöver det som särskilt föreskrivs om ändringssökande har stödmyndigheten rätt att anföra besvär över ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat med stöd av denna lag, om förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt stödmyndighetens beslut.

Ändring i en avgift som stödmyndigheten har fastställt i enlighet med denna lag får sökas på det sätt som anges i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 4 §, sådan den lyder i lagarna 356/2010, 765/2011 och 941/2016, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Arbetstagare som omfattas av lagens tillämpningsområde	*Arbetstagare som omfattas av lagens tillämpningsområde*
Denna lag tillämpas på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete 1) på ett finländskt handelsfartyg i utrikesfart, 2) på ett sjögående finländskt bärgnings- eller fiskefartyg som används i förvärvssyfte, 3) på ett annat finländskt isbrytarfartyg än en hamnisbrytare, 4) på sådana finländska lastfartyg, bogserbåtar eller skjutbogserare som huvudsakligen går i inrikes sjöfart och som enligt 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) är inskrivna i handelsfartygsförteckningen, 5) *på sådana finländska specialfartyg som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens och som enligt 4 § 1 mom. 4 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport är inskrivna i handelsfartygsförteckningen,* 6) på ett sådant finländskt handelsfartyg i utrikesfart som hyrts ut till en utländsk redare i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till fartygets ägare eller en av denna anlitad arbetsgivare, och 7) någon annanstans än på fartyg som avses i 1–6 punkten, när det är fråga om tillfälligt	Denna lag tillämpas på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete 1) på ett finländskt handelsfartyg i utrikesfart, 2) på ett sjögående finländskt bärgnings- eller fiskefartyg som används i förvärvssyfte, 3) på ett annat finländskt isbrytarfartyg än en hamnisbrytare, 4) på sådana finländska lastfartyg, bogserbåtar eller skjutbogserare som huvudsakligen går i inrikes sjöfart och som enligt 4 § 1 mom. 2 eller 3 punkten i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) är inskrivna i handelsfartygsförteckningen, 5) *på ett finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens,* 6) på ett sådant finländskt handelsfartyg i utrikesfart som hyrts ut till en utländsk redare i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till fartygets ägare eller en av denna anlitad arbetsgivare, och 7) någon annanstans än på fartyg som avses i 1–6 punkten, när det är fråga om tillfälligt

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
arbete som utförs på förordnande av arbetsgivaren.	arbete som utförs på förordnande av arbetsgivaren.
Denna lag tillämpas också på arbetstagare som utför arbete som motsvarar i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på	Denna lag tillämpas också på arbetstagare som utför arbete som motsvarar i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på
1) ett sådant utländskt handelsfartyg i utrikesfart som en finländsk redare har hyrt i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till redaren eller en av denna anlitad annan arbetsgivare,	1) ett sådant utländskt handelsfartyg i utrikesfart som en finländsk redare har hyrt i huvudsak obemannat, förutsatt att arbetstagaren står i anställningsförhållande till redaren eller en av denna anlitad annan arbetsgivare,
2) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart när på arbetstagaren tillämpas finsk lagstiftning med stöd av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,	2) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart när på arbetstagaren tillämpas finsk lagstiftning med stöd av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,
3) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart, förutsatt att arbetstagaren i egenskap av utsänd arbetstagare står i anställningsförhållande till en finländsk arbetsgivare, och	3) ett utländskt handelsfartyg i utrikesfart, förutsatt att arbetstagaren i egenskap av utsänd arbetstagare står i anställningsförhållande till en finländsk arbetsgivare, och
4) ett sådant utländskt fartyg i utrikesfart som tillhör ett finländskt bolags utländska dotterbolag, förutsatt att arbetstagaren är finsk medborgare eller bosatt i Finland och att det finländska moderbolaget har gett pensionskassan en förbindelse om betalningen av försäkringsavgiften eller ställt en av kassan godkänd säkerhet för denna betalning; pensionskassans styrelse kan på ansökan under samma förutsättningar godkänna att denna lag även tillämpas på en ovan avsedd arbetstagare som är anställd hos något annat utländskt bolag, förutsatt att finländska bolag har absolut bestämmanderätt i bolaget i fråga.	4) ett sådant utländskt fartyg i utrikesfart som tillhör ett finländskt bolags utländska dotterbolag, förutsatt att arbetstagaren är finsk medborgare eller bosatt i Finland och att det finländska moderbolaget har gett pensionskassan en förbindelse om betalningen av försäkringsavgiften eller ställt en av kassan godkänd säkerhet för denna betalning; pensionskassans styrelse kan på ansökan under samma förutsättningar godkänna att denna lag även tillämpas på en ovan avsedd arbetstagare som är anställd hos något annat utländskt bolag, förutsatt att finländska bolag har absolut bestämmanderätt i bolaget i fråga.
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	Lagen tillämpas från och med den 1 januari 2017 på arbetstagare som utför i lagen om sjöarbetsavtal avsett arbete på ett sådant finländskt fartyg som används för systematisk sjömätningsverksamhet och som går i sjöfart som är utsatt för internationell konkurrens.